

Dosarul nr. 2ra-1313/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. O. Dvornic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Secrieru, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Cojuhari Andrei,
reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie și de Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cojuhari Andrei
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu
privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de
urmărire penală și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 18 iulie 2019, Cojuhari Andrei a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu
privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de
urmărire penală în mărime de 35 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată
cu titlu de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 15 mai 2017 a fost
pornită cauza penală nr.2017048019, în baza indicilor infracțiunii prevăzute de
art.332 alin.(1) CP al RM.

Reclamantul a precizat că, la data de 09 ianuarie 2017 la Procuratura mun. Bălți
a parvenit plângerea cet. Rusu Veaceslav, fost comandant al Brigăzii nr.1 Infanterie
motorizată din mun. Bălți. Fiind recunoscut și audiat în calitate de parte vătămată,
petiționarul Rusu Veaceslav a invocat, precum că de către persoane cu funcții de
răspundere din cadrul Brigăzii nr.1 Infanterie motorizată dislocată pe adresa mun.
Bălți str. 31 august nr. 24, în perioada lunii decembrie anul 2015 au fost falsificate
și întocmite cu o dată din urmă, actele stării tehnice, la momentul transmiterii la data
03 septembrie 2015 a trei unități blindate (XXXXX cu nr. de serie XXXXX și nr. de
bord XXXXX; XXXXX cu nr. de serie XXXXX și nr. de bord XXXXX și XXXXX
cu nr. de serie XXXXX și nr. de bord XXXXX), din unitatea militară - Brigada nr.1
Infanterie motorizată în unitatea militară - Baza militară de instruire a Armatei
Naționale, dislocată în preajma s. Bulboaca, r-l Anenii Noi, prin imitarea semnăturii
sale în calitate de comandant al unității militare indicate supra.

Totodată, a notat că, potrivit raportului de expertiză criminalistică nr.34/12/2-
R-288 din 13 martie 2017, parvenit în adresa Procuraturii mun. Bălți la 04 mai 2017,

semnăturile din numele lui Rusu Veaceslav, executate în actele stării tehnice nr.270 din 16 decembrie 2015, nr.224 din 16 decembrie 2015 și nr.271 din 16 decembrie 2015 au fost executate de una și aceeași persoană, probabil nu de numitul Rusu Veaceslav, ci de o altă persoană prin procedeul imitației servile.

Reclamantul a susținut că, la data 06 decembrie 2017 a fost pornită cauza penală nr.20179770748 de către DUP a DGT „Nord” a CNA, în baza bănuielii rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art.332 alin.(1) CP al RM.

De asemenea, reclamantul a indicat că, în cadrul examinării cauzei penale nr.20179770748 pornită la 15 mai 2017 de către Procuratura mun. Bălți, în baza bănuielii rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art.332 alin.(2) CP al RM, s-a stabilit că în perioada anului 2015-2016, persoane publice din cadrul Brigăzii nr.1 Infanterie motorizată în unitatea militară a Brigăzii nr.1 Infanterie Motorizată „Moldova” al Ministerului Apărării, nestabilite la moment de organul de urmărire penală, fiindu-le acordate anumite drepturi și obligații în vederea exercitării acțiunilor administrative de dispoziție sau organizatorice-economice în cadrul entității respective, manifestate inclusiv și pentru asigurarea păstrării bunurilor unității militare de model XXXXX cu nr. de serie XXXXX și nr. de bord XXXXX, XXXXX cu nr. de serie XXXXX și nr. de bord XXXXX și XXXXX cu nr. de serie XXXXX și nr. de bord XXXXX, au falsificat semnăturile membrilor Comisiei privind inspectarea tehnică a mijloacelor tehnice respective din actele stării tehnice nr.270 din 16 decembrie 2015, nr.224 din 16 decembrie 2015 și nr.271 din 16 decembrie 2015, ce urmau a fi prezentate ulterior la Uniunea Militară Baza de instruire ”Bulboaca”, drept acte de însoțire a mijloacelor de transport menționate supra.

Reclamantul a susținut că, potrivit raportului de expertiză nr.232 din 06 noiembrie 2017 al Direcției Expertize Judiciare a DGAO a CNA, semnăturile aplicate în rubricile „Ion Cușca”, ”Mihail Pascari” și „Dinu Bugai” actele stării tehnice nr.224, nr.270 și nr.271 din 16 decembrie 2015 nu au fost semnate de persoanele nominalizate ci de alte persoane.

A relevat că, la 14 februarie 2019 Cojuhari Andrei a fost pus sub învinuire și audiat în calitate de învinuit.

La 15 martie 2019, Procurorul în Procuratura Anticorupție, Igor Pasat a emis ordonanța prin care a dispus scoaterea de sub urmărire penală privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) CP pe cauza penală nr.2017048019 în privința lui Cojuhari Andrei din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii și clasarea procesului penal în cauza penală nr.2017048019 conform art. 286 CPP.

În drept și-a întemeiat acțiunea conform prevederilor art. 3 alin. (1) lit. a), art. 5 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 și art. 2037 alin. (1) și (3) din Codul civil.

Prin hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cojuhari Andrei și s-a dispus a încasa de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Cojuhari Andrei suma de 8 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și

suma de 1 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Cojuhari Andrei, reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, de Ministerul Justiției și apelul declarat de Procuratura Generală și s-a menținut hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cojuhari Andrei împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a evidențiat că, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, prin prisma normelor de drept citate supra și a situației de fapt constatată în speța dedusă judecătii, instanța de fond corect a conchis referitor la faptul că Cojuhari Andrei este subiect al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și că acesta este îndreptățit să solicite compensarea prejudiciului cauzat în legătură cu aceste acțiuni.

În acest context, instanța de apel a considerat că, urmează a fi respins argumentul apelanților Ministerul Justiției și Procuratura Generală precum că la materialele cauzei nu există niciun act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale, or, potrivit art. 6 lit. b) din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală.

Prin urmare, pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, în condițiile normei de drept enunțate supra, este necesară scoaterea persoanei de sub urmărire penală, ceea ce la caz a fost constatat, nefiind necesară emiterea unui act judecătoresc de dispoziție prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată să fie declarate ilegale.

Instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiat și argumentul apelantului Ministerul Justiției referitor la faptul că la caz este necesară întrunirea cumulativă minim a câte o condiție din art.3 și din art. 6 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, care ar determina dreptul reclamantului de a pretinde repararea prejudiciului, deoarece ar fi norme indisolubile și nu ar putea fi aplicate separat, or potrivit art.10 din Legea sus citată, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilit de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6, acest drept nefiind condiționat de întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de art. 3 și 6 din Lege.

În acest context, instanța de apel a considerat că, Cojuhari Andrei are dreptul la repararea prejudiciului în cadrul procesului civil, or pretențiile acestuia întrunesc condițiile legale pentru angajarea răspunderii statutului în sensul pretins, instanța de fond întemeiat considerând aplicabilă speței Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Instanța de apel a considerat întemeiată poziția primei instanțe care a stabilit toate circumstanțele și raporturile juridice ce au importanță pentru soluționarea cauzei, a apreciat corect probele din dosar prezentate de către participanții la proces, aplicând corect legea materială și legea procedurală, fiind astfel constatată legalitatea hotărârii în întregul ei.

La fel a punctat că, apelanții, utilizând calea de atac nu au prezentat în instanța de apel probe de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

La 25 iunie 2021, Cojuhari Andrei, reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, prin intermediul oficiului poștal, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii înaintate de Cojuhari Andrei.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat just și a dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu a examinat cauza sub toate aspectele și nu a stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

La 06 august 2021, Ministerului Justiției a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii înaintate de Cojuhari Andrei.

În susținerea recursului s-a invocat că, instanțele la judecarea cauzei au interpretat și aplicat greșit normele de drept material și nu s-au expus motivat la toate circumstanțele de fapt și drept a litigiului. Admiterea parțială a cerințelor este nemotivată prin norme materiale. Instanța de fond a emis o hotărâre nemotivată și contradictorie, contrar prevederilor art. 239-241 Cod de procedură civilă.

Copia recursurilor declarate de Cojuhari Andrei, reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 02 august 2021 (f.d. 191) și au fost recepționate la data de 06 august 2021, conform avizelor de recepție (f.d.201-202).

Copia recursului declarat de Ministerul Justiției, a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu și 09 august 2021 (f.d. 200) și a fost recepționată la și 16 august 2021, conform avizelor de recepție (f.d. 203-204).

La 26 august 2021, Procuratura Generală a depus referință la cererea de recurs formulată de Cojuhari Andrei, reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului declarat.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 27 aprilie 2021.

Cojuhari Andrei, reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, a depus cererea de recurs la 25 iunie 2021, iar Ministerului Justiției, a depus cerere de recurs la 06 august 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces la 02 iunie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d.177), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către participanții la proces. Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Cojuhari Andrei, reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie și de Ministerul Justiției, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Cojuhari Andrei, reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie și de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele

de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Cojuhari Andrei, reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie și de Ministerul Justiției.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Cojuhari Andrei, reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie și de Ministerul Justiției, împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat